

PATVIRTINTA

Širvintų rajono savivaldybės tarybos

2017 m. gruodžio 20 d. sprendimu Nr. 1-280

ŠIRVINTŲ RAJONO ŽELDYNŲ IR ŽELDINIŲ APSAUGOS TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Širvintų rajono želdynų ir želdinių apsaugos taisyklės (toliau – taisyklės) parengtos vadovaujantis 2007-06-28 Lietuvos Respublikos želdynų įstatymu, Nr. X-1241, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-03-12 nutarimu Nr. 206 „Dėl Kriterijų, pagal kuriuos medžiai ir krūmai, augantys ne miškų ūkio paskirties žemėje, priskiriami saugotiniams, sąrašo patvirtinimo ir medžių ir krūmų priskyrimo saugotiniams“, Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro 2005-07-01 įsakymu Nr. D1-338 „Dėl statybos techninio reglamento STR 2.02.09:2005 „Vienbučiai gyvenamieji pastatai“ patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro 2007-12-29 įsakymu Nr. D1-716 „Dėl Kriterijų, pagal kuriuos dendrologiniai, ekologiniai, estetiški, vertingi, kultūros paveldui ir kraštovaizdžiui reikšmingi želdiniai, augantys privačioje žemėje, priskiriami saugotiniams, patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro 2007-12-14 įsakymu Nr. D1-673 „Dėl Želdinių būklės ekspertizės tvarkos aprašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro 2007-12-14 įsakymu Nr. D1-675 „Dėl Želdynų ir želdinių sanitarinės apsaugos taisyklių patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro 2007-12-29 įsakymu Nr. D1-717 „Dėl Medžių ir krūmų veisimo, vejų ir gėlynų įrengimo taisyklių patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro 2008-01-18 įsakymu Nr. D1-45 „Dėl Medžių ir krūmų priežiūros, vandens telkinių, esančių želdynuose, apsaugos, vejų ir gėlynų priežiūros taisyklių patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro 2008-01-29 įsakymu Nr. D1-62 „Dėl Atskirųjų želdynų apsaugos ir tvarkymo pavyzdinio reglamento ir Priklausomųjų želdynų apsaugos ir tvarkymo pavyzdinio reglamento patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro 2008-01-31 įsakymu Nr. D1-87 „Dėl Saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo atveju, šių darbų vykdymo ir leidimų šiems darbams išdavimo, medžių ir krūmų vertės atlyginimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro 2008-06-26 įsakymas Nr. D1-343 „Dėl želdinių atkuriamosios vertės įkainių patvirtinimo“.

2. Šių taisyklių tikslas – išsaugoti želdynus ir želdinius kaip estetiškai, ekologiškai, istoriškai ir kultūrai svarbius kraštovaizdžio elementus, kurie užtikrintų gamtinio ir kultūrinio kraštovaizdžio stabilumą, gyventojų teisę į jų gyvenimo kokybę gerinančias aplinkos sąlygas.

3. Šios taisyklės nustato Širvintų rajono savivaldybės teritorijoje esančių želdynų ir želdinių apsaugos, tvarkymo, priežiūros ir naudojimo kultūrinei bei švietėjiškai veiklai reikalavimus, kurių turi laikytis žemės savininkai ir naudotojai, fiziniai ir juridiniai asmenys įstatymų nustatyta tvarka priskirtose ir bendrojo naudojimo teritorijose vykdančios tvarkymo, priežiūros, statybos ar remonto darbus.

4. Taisyklėse želdynai suprantami kaip specialioje teritorijoje žmogaus sukurti ar pritaikyti želdinių (medžių, krūmų, vejų, gėlynų) ir įrenginių (takų, aikštelių ir kt.) teritoriniai kompleksai, skirti želdiniams auginti ir naudoti rekreaciniams, kultūriniais, aplinkos tausojimo ir kitiems tikslams.

5. Želdynų paskirtis – daugiafunkcinė (apsauginė, kultūros, mokslo, sveikatingumo). Tai specifinio klimato sukūrimas (želdynai mažina vėjo greitį ir apsaugo nuo sniego kelius, sulaiko automobilių išmetimo dujų plitimą), priešerozinis poveikis dirvai, aplinkos sąlygų gerinimas (sugeria anglies dvideginį, išskiria deguonį).

6. Taisyklės yra privalomos visiems Širvintų rajono savivaldybės teritorijoje esantiems želdynų ir želdinių savininkams ir valdytojams, želdynus ir želdinius prižiūrinčioms įmonėms, fiziniams ir juridiniams asmenims.

II. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

7. Taisyklėse vartojamos šios sąvokos:

7.1. **Atskirasis želdynas** – želdynas, esantis tik jam skirtame žemės sklype.

7.2. **Krūmas** – augalas su keliais ar keliolika maždaug vienodo storumo sumedėjusiais, beveik nuo pat žemės besišakojančiais stiebais.

7.3. **Mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai** – nesudėtingi statiniai: atraminės sienutės, tvorelės, laiptai, lauko baldai ir šviestuvai, lengvų konstrukcijų pavėsinės, stoginės, lieptai, tilteliai, informaciniai statiniai (stendai, skydai, nuorodos ir kiti), skulptūros, aplinkos meno kūriniai, kiti vieno stiliaus teritorijos tvarkymo ir puošybos statiniai.

7.4. **Medžių ir krūmų naikinimas** – neteisėtas medžių ar krūmų pjovimas, kirtimas, rovimas, laužymas, deginimas, nuodijimas cheminėmis medžiagomis ar kitais būdais, žemės paviršiaus ir (ar) jo lygio aplink medį ar krūmą keitimas (žeminimas, užpylimas ar sandarinimas), darantys poveikį medžių ar krūmų būklei.

7.5. **Miesto ar miestelio sodas** – ramiam poilsiui ar renginiams skirtas ne mažesnis kaip 0,5 ha atskirasis želdynas, kurio lajų glaudumas – ne mažesnis kaip 70 procentų.

7.6. **Medis** – sumedėjęs gyvybingas augalas, dažniausiai su vienu pagrindiniu stiebu, šakų laja.

7.7. **Parkas** – ne mažesnis kaip 1,0 ha žmogaus sukurtas ar jo pertvarkytas želdynas, kuriame yra meniškai sukomponuotų želdinių, mažųjų kraštovaizdžio architektūros ir (ar) inžinerinių statinių, skirtas poilsio, mokslo, kultūros reikmėms arba pramogoms ir aplinkos kokybei gerinti.

7.8. **Priklausomasis želdynas**– želdynas, esantis kito objekto žemės sklype.

7.9. **Skveras**– ne mažesnis kaip 0,05 ha trumpalaikiam poilsiui skirtas želdynas su vyraujančiomis atviromis erdvėmis, gerinantis miesto, miestelio ir kaimo estetinę ir ekologinę būklę.

7.10. **Suinteresuota visuomenė**– visuomenė, kuriai daro arba gali daryti poveikį rengiami želdynų kūrimo ir (arba) tvarkymo dokumentų sprendiniai ar kuriai yra svarbus tų sprendinių įgyvendinimas.

7.11. **Veja** – lygaus (horizontalaus ar nuolaidaus) paviršiaus viena žole ar kelių žolių mišiniu apsėtas prižiūrimas žolynas.

7.12. **Žaliosios atliekos**– žaliųjų teritorijų, parkų bei sodų tvarkymo atliekos (šakos, lapai, nupjauta žaliųjų vejų žolė) ir kitos panašios kilmės atliekos, kurios gali būti suskaidytos aerobiniu ar anaerobiniu būdu.

7.13. **Žalioji jungtis**– ne siauresnis kaip 20 metrų pločio atskiras želdynas, jungiantis miesto ir (ar) miestelio želdynus ir miškus mieste ir už jo ribų į želdynų sistemą, skirtas rekreacijai, darantis poveikį oro masių judėjimui ir atliekantis migracijos koridoriaus funkciją.

7.14. **Želdynas**– ne mažesnis kaip 0,05 ha želdinių žemės sklypas, kuriame gali būti mažųjų kraštovaizdžio architektūros, inžinerinių ir laikinų statinių.

7.15. **Želdiniai** – žmogaus pasėti ar pasodinti medžiai (tarp jų ir pasodinti pavieniai ar natūraliai išaugę), krūmai, krūmokšniai, puskrūmiai, lianos ir žoliniai augalai.

7.16. **Želdinių būklės ekspertizė**– želdinių ekologinės, ir estetinės būklės tyrimas ir vertinimas.

7.17. **Želdyno kūrimas**– želdyno projekto rengimas ir įgyvendinimas.

7.18. **Želdyno kūrimo ir (arba) tvarkymo projektas**– dokumentas, kuriame smulkiai aprašomi želdyno kūrimo ir (arba) tvarkymo darbai, jų atlikimo eilės tvarka, nurodoma tų darbų sąmatinė vertė, technologijos, veisiamos medžių, krūmų, žolinių augalų (vejoms ir gėlynams) rūšys, išvardijami numatomi darbai įkūrus želdyną.

7.19. **Želdyno naikinimas**– veikimas arba neveikimas, dėl kurių blogėja želdyno būklė, mažėja jo teigiamas poveikis aplinkai ir visuomenės galimybės naudotis juo viešųjų interesų reikmėms.

7.20. **Želdyno pertvarkymas**– želdyno planinės erdvinės struktūros keitimas šalinant ne mažiau kaip 20 procentų medžių, krūmų ar žolinių augalų ir sodinant naujus.

7.21. **Želdyno tvarkymas**– želdyno augalijos, mažosios kraštovaizdžio architektūros ir inžinerinių statinių reikiamos būklės palaikymas ar atkūrimas vadovaujantis želdyno tvarkymo projektu.

7.22. **Želdynų apsauga** – veiksmų ir priemonių visuma, užtikrinanti želdynų kompozicijos, medžių ir krūmų įvairovės ir sveikumo išsaugojimą ir palaikymą.

7.23. **Želdynų ir želdinių savininkas**–valstybė, savivaldybė, fizinis ar juridinis asmuo, Lietuvos Respublikoje įsteigtas Europos Sąjungos valstybėje narėje ar kitoje Europos ekonominės erdvės valstybėje įsisteigusios įmonės filialas, taip pat užsienio valstybėje įsteigta organizacija, neturinti juridinio asmens statuso, tačiau turinti civilinį teisingumą pagal tos valstybės įstatymus (toliau – fizinis ir juridinis asmuo), įstatymų nustatyta tvarka įgiję nuosavybės teisę arba į žemę, kurioje yra želdynų, želdinių, arba tik į želdinius.

7.24. **Želdynų ir želdinių valdytojas** – želdynų ir želdinių savininkas ar savivaldybė, valstybės įmonė ar organizacija, patikėjimo teise valdantys įstatymų nustatyta tvarka jiems Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais perduotą valstybinėms funkcijoms įgyvendinti valstybinę žemę, kurioje yra želdynų ir želdinių, ar kitas fizinis ar juridinis asmuo, teisėtai įgijęs privačios žemės valdymo teisę ar žemę naudojantis įstatymų, administracinių aktų, teismo sprendimo, sandorių ar kitu pagrindu, arba turintis tik želdynų ir želdinių valdymo teisę.

7.25. Kitos taisyklėse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos galiojančiuose teisės aktuose.

III. BENDRIEJI ŽELDYNŲ IR ŽELDINIŲ APSAUGOS BEI TVARKYMO REIKALAVIMAI

8. Širvintų rajono želdynai ir želdiniai turi gerinti aplinkos kokybę, tenkinti visuomenės sveikos gyvensenos ir rekreacijos poreikius, nekelti pavojaus žmonėms, pastatams, saugiam eismui gatvėse, suteikia kraštovaizdžiui būdingą savitumą.

9. Želdynus ir želdinius būtina išsaugoti kaip estetiškai, ekologiškai, istoriškai ir kultūrai svarbius kraštovaizdžio elementus.

IV. ŽELDYNŲ IR ŽELDINIŲ APSAUGOS, TVARKYMO BEI KŪRIMO VALDYMAS

10. Už rajono želdinių išsaugojimą, tinkamą jų priežiūrą ir tvarkymą atsako visų nuosavybės formų įmonės, įstaigos, organizacijos, maldos namai, visuomeninės ir politinės organizacijos, privačių valdų savininkai ir valdytojai, daugiabučių gyvenamųjų namų savininkų bendrijos.

11. Savivaldybei priklausančių ir perduotų naudojimui žemės teritorijų (mokyklų, vaikų darželių, bibliotekų, miesto ir kaimo bendruomenių, senelių namų ar pensionatų, ligoninių ir kt.) želdinius tvarko ir prižiūri šia žemės teritorija disponuojantys juridiniai asmenys.

12. Savivaldybei priklausančių bendrojo naudojimo teritorijoje (jei ji nepriskirta juridiniams asmenims) augančių želdynų planavimo, kūrimo, apsaugos, tvarkymo ir priežiūros darbus organizuoja Širvintų savivaldybės administracija, minėtų želdynų tvarkymo ir priežiūros darbus atlieka pagal sutartis kiti subjektai.

13. Savivaldybės teritorijoje esančių ir Savivaldybės administracijai priklausančių parkų ir skverų želdynų bei gėlynų planavimo, kūrimo, apsaugos, tvarkymo ir priežiūros darbus organizuoja Savivaldybės administracija, seniūnijų seniūnai ar įmonės ir organizacijos, su kuriomis Savivaldybės administracija yra sudariusi paslaugų teikimo sutartį.

14. Želdinius, augančius po elektros ir ryšių linijomis ne privačiuose žemės teritorijose, prižiūri ir tvarko elektros tinklus eksploatuojanti organizacija ar įmonė, gavusi iš Širvintų rajono savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos ir aplinkosaugos skyriaus raštišką suderinimą medžiams genėti ar kirsti. Privachuose žemės sklypuose želdinius po elektros ir ryšių linijomis prižiūri ir tvarko žemės teritorijų savininkai gavę nurodymą iš elektros tinklus eksploatuojančios organizacijos ar įmonės, jei medžiai nėra paskelbti saugotinais.

15. Savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos ir aplinkosaugos skyrius sprendžia visus klausimus, susijusius su želdynų ir želdinių kūrimo ir pertvarkymo projektų įgyvendinimu, želdinių apsauga, priežiūra, tvarkymu ir sodinimu. Seniūnijų seniūnai sprendžia klausimus susijusius su želdinių apsauga, priežiūra, tvarkymu ir sodinimu.

16. Savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos ir aplinkosaugos skyrius organizuoja savivaldybės teritorijoje esančių želdynų ir želdinių inventorizavimą ir apskaitą įstatymų nustatyta tvarka ir terminais, vykdo jų būklės išorinę stebėseną (kasmet birželio – rugpjūčio mėnesiais įvertinama bendra želdynų būklė), jei būtina – tikslina jų apskaitą.

17. Saugotinus medžius ir krūmus, augančius ne miško žemėje, galima kirsti, genėti, persodinti ar kitaip pertvarkyti vadovaujantis Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro 2008 m. sausio 31 d. įsakymu Nr. D1-87 „Dėl saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo atveju, šių darbų vykdymo ir leidimų šiems darbams išdavimo, medžių ir krūmų vertės atlyginimo tvarkos aprašo“.

18. Kirsti ar kitaip pertvarkyti medžius ir krūmus, augančius miško žemėje, galima tik gavus Valstybinės miškų tarnybos Miškų kontrolės skyriaus Vilniaus teritorinio poskyrio leidimą.

19. Želdynų ir želdinių apsaugos ir priežiūros komisijos, veikiančios prie Savivaldybės administracijos visuomeniniais pagrindais, sudėtį ir nuostatus tvirtina Savivaldybės administracijos direktorius.

V. SAUGOTINŲ ŽELDINIŲ, AUGANČIŲ NE MIŠKŲ ŪKIO PASKIRTIES ŽEMĖJE, TVARKYMO REGLAMENTAVIMAS

20. Dendrologiškai, ekologiškai, estetiškai vertingi, kultūros paveldui ir kraštovaizdžiui reikšmingi medžiai, augantys privačioje žemėje (namų valdoje), yra priskiriami saugotiniams Savivaldybės tarybos sprendimu, vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. D1-716 „Dėl kriterijų, pagal kuriuos dendrologiškai, ekologiškai, estetiškai vertingi, kultūros paveldui ir kraštovaizdžiui reikšmingi želdiniai, augantys privačioje žemėje, priskiriami saugotiniams patvirtinimo“ nustatytais kriterijais.

21. Medžiai ir krūmai, augantys ne miškų ūkio paskirties žemėje, priskiriami saugotiniams jeigu atitinka bent vieną iš kriterijų nurodytų kriterijų sąraše, kurį nustato ir pagal juos saugotiniams priskiria Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

22. Leidimai atlygintinai ar neatlygintinai kirsti, persodinti, genėti želdinius išduodami želdynų ir želdinių savininkams ir valdytojams (įskaitant ir seniūnijas), kitiems fiziniais ir juridiniams asmenims vadovaujantis Aplinkos ministro patvirtintu Saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo atvejų, šių darbų vykdymo ir leidimų šiems darbams išdavimo, medžių ir krūmų vertės atlyginimo tvarkos aprašu ir Lietuvos Respublikos želdynų įstatymu.

23. Saugotini medžiai ir krūmai neatlyginamai gali būti kertami (šalinami) vadovaujantis Aplinkos ministro patvirtintu „Saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo atvejų, šių darbų vykdymo ir leidimų šiems darbams išdavimo, medžių ir krūmų vertės atlyginimo tvarkos aprašu“.

24. Leidimų atlygintinai ar neatlygintinai kirsti, persodinti, genėti želdinius išdavimo tvarka:

24.1. želdynų ir želdinių savininkas ar valdytojas, kitas fizinis ar juridinis asmuo pateikia miesto teritorijoje –Savivaldybei administracijai, seniūnijos teritorijoje – seniūnijai argumentuotą nustatytos formos prašymą kirsti, persodinti ar kitaip pašalinti, genėti saugotinus medžius ir krūmus;

24.2. Savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos ir aplinkosaugos skyrius, gavęs prašymą, paruošia leidimą (esant neaiškiai argumentacijai gali būti prašoma papildomos informacijos iš želdynų ir želdinių savininko ir valdytojo ar sukviečiama prie savivaldybės sudaryta Želdynų ir želdinių apsaugos ir priežiūros komisija, į kurios sudėtį įeina Širvintų rajono savivaldybės administracijos specialistai, atsakingi už želdinių priežiūrą, kraštotvarką ir teritorinį planavimą, Aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamento ir (ar) Aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamento rajono (miesto) agentūros pareigūnas; saugomoje teritorijoje, turinčioje direkiją – tos saugomos teritorijos

direkcijos atstovas; nekilnojamosios kultūros vertybės teritorijoje ir jos apsaugos zonoje – kultūros vertybių apsaugą kuruojantis rajono ar regioninio padalinio specialistas; kelio juostoje ir kelių apsaugos zonoje – kelių tarnybos atstovas ir saugaus eismo reguliavimo tarnybos atstovas; objektuose, kuriems yra parengti želdinių pertvarkymo projektai, schemas, – autorinės priežiūros atstovas);

24.3. Želdynų ir želdinių apsaugos ir priežiūros komisija, kuri įvertina prašomų kirsti, persodinti ar genėti saugotinių medžių ir krūmų būklę, surašo aktą, kuriame nurodomi motyvai dėl leidimo kirsti, genėti ar pertvarkyti želdinius, išvardijama numatytų kirsti ar pertvarkyti nurodytų matmenų (1,3 m aukštyje) medžių ir krūmų rūšių kiekis. Neigiamo atsakymo dėl želdinių kirtimo atveju, akte nurodomi motyvai, išvardijami neleistini kirsti nurodytų matmenų medžiai ir krūmai, jų rūšis ir kiekis bei nurodomas įstatyminis neleidimo kirsti, persodinti ir genėti medžius ar krūmus, pagrindas;

24.4. leidimą kirsti, genėti ar persodinti želdinius ar želdynus, Savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos ir aplinkosaugos skyrius derina su:

24.4.1. Lietuvos Respublikos regiono aplinkos apsaugos departamento rajono (miesto) agentūra, išskyrus Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro 2008-01-31 įsakyme Nr. D1-87 „Dėl Saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo atveju, šių darbų vykdymo ir leidimų šiems darbams išdavimo, medžių ir krūmų vertės atlyginimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 4 punkte nurodytus atvejus ir atvejus, kai saugotini medžiai ir krūmai auga saugomoje teritorijoje, turinčioje direkciją;

24.4.2. saugomos teritorijos direkcija, jei saugotini medžiai ir krūmai auga saugomoje teritorijoje, turinčioje direkciją;

24.4.3. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos teritoriniu padaliniu, kai medžiai ir krūmai kertami, genimi ar pertvarkomi nekilnojamųjų kultūros vertybių teritorijoje ir jos apsaugos zonoje;

24.4.4. želdynų ir želdinių savininku ar valdytoju, kai prašymą pateikė ne jis (išskyrus savivaldybę);

24.5. saugotinių želdinių ir krūmų atkuriamoji vertė apskaičiuojama vadovaujantis Aplinkos ministro patvirtinta Želdinių atkuriamosios vertės nustatymo metodika ir vertės įkainiais;

24.6. saugotini medžiai ir krūmai neatlyginamai gali būti kertami, jei atitinka bent vieną iš Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro 2008-01-31 įsakyme Nr. D1-87 „Dėl Saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo atveju, šių darbų vykdymo ir leidimų šiems darbams išdavimo, medžių ir krūmų vertės atlyginimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, nustatytų atvejų .

25. Savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos ir aplinkosaugos skyrius leidimą išduoda jo nederindamas, jei nustatytąją tvarką parengtuose ir patvirtintuose detaliuosiuose ir specialiuosiuose

planuose, atskirųjų ir priklausomųjų želdynų kūrimo ir tvarkymo projektuose, saugomų teritorijų planavimo dokumentuose yra pateikti duomenys apie kertamų ar pertvarkomų medžių ir krūmų rūšinę sudėtį, skaičių bei jų augimo vietas ir šie dokumentai yra nustatytą tvarka suderinti su Aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamentu ir saugomos teritorijos direkcija, kai kertami ar pertvarkomi saugomoje teritorijoje, turinčioje direkciją, augantys medžiai ir krūmai;

26. Leidimas atlygintinai (pateikus medžių vertę atlyginantį apmokėjimo dokumentą) ar neatlygintinai kirsti, persodinti, genėti želdinius arba motyvuotas atsisakymas jį išduoti pateikiamas per 30 darbo dienų nuo raštiško prašymo pateikimo dienos ir galioja vienerius metus nuo jo išdavimo.

27. Tikslinės lėšos, gautos kompensavus atkuriamą želdinių vertę, įtraukiamos į buhalterinę apskaitą atskirai. Apie jų panaudojimą savivaldybės administracija kasmet per spaudą informuoja visuomenę. Draudžiama šias lėšas naudoti kitai paskirčiai.

28. Fizinis ar juridinis asmuo, gavęs neigiamą atsakymą dėl konkrečių medžių kirtimo, gali kreiptis į Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, LT-01102 Vilnius) Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

VI. ŽELDINIŲ ATKURIAMOSIOS VERTĖS NUSTATYMAS

29. Želdinių atkuriamoji vertė nustatoma atskirai medžiams, krūmams, vejoms ir gėlynams.

30. Apskaičiuojant atkuriamąją vertę atsižvelgiama į medžio ir krūmo rūšį, skersmenį ir amžių (medžių), taip pat į želdinių būklę, estetinę, ekologinę, istorinę, kultūrinę, socialinę ir kitas funkcijas, augimo vietą, rinkos vertę, želdinių auginimo ir priežiūros išlaidas ir kitus veiksnius.

31. Želdinių atkuriamosios vertės nustatymo metodiką ir vertės įkainius nustato Aplinkos ministras (Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro 2008-06-26 įsakymas Nr. D1-343 „Dėl želdinių atkuriamosios vertės įkainių patvirtinimo“).

VII. ŽELDINIŲ SODINIMAS

32. Želdynai kuriami, želdiniai veisiami vadovaujantis teritorijų planavimo dokumentais, želdynų ir želdinių tvarkymo, želdynų tvarkymo ir kūrimo projektais, kitais dokumentais, atsižvelgiant į Savivaldybės administracijos tvarkomų objektų prioritetus, Aplinkos ministerijos patvirtintomis Medžių ir krūmų veisimo, vejų ir gėlynų įrengimo taisyklėmis.

33. Želdynų tvarkytojai Širvintų rajono savivaldybės teritorijoje (išskyrus privačioje žemėje ir privačiose namų valdose) sodinti želdinius gali tik raštu suderinę su Širvintų rajono savivaldybės administracijos Architektūros ir kraštotvarkos planavimo skyriumi apželdinimo projektą arba schemą.

34. Pertvarkant, sodinant želdinius nuo kaimyninių sklypų ribų ir gatvės raudonosios linijos medžių ir krūmų sodinimo atstumas turi būti nustatomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro 2007-12-29 įsakymu Nr. D1-717 „Dėl Medžių ir krūmų veisimo, vejų ir gėlynų įrengimo taisyklių patvirtinimo“.

VIII. MEDŽIŲ IR KRŪMŲ APSAUGOS, TVARKYMO BEI PRIEŽIŪROS REIKALAVIMAI

35. Medžių ir krūmų apsaugos, tvarkymo bei priežiūros reikalavimai apibrėžti Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro 2008 m. sausio 18 d. įsakymu Nr. D1-45 patvirtintose Medžių ir krūmų priežiūros, vandens telkinių, esančių želdynuose, apsaugos, vejų ir gėlynų priežiūros taisyklėse.

36. Gyvatvorės ir medžiai turi būti sodinami ir formuojami taip, kad nesudarytų nepatogumų gretimų teritorijų naudotojams. Gyvatvorės turi būti formuojamos taip, kad išorinė jos šakų ir šaknų pusė neatsidurtų už sklypo ribų, o medžiai genimi taip, kad jų šakos netrukdytų gretimų teritorijų naudotojams, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro 2005-07-01 įsakymu Nr. D1-338 „Dėl statybos techninio reglamento STR 2.02.09:2005 „Vienbučiai gyvenamieji pastatai“ patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro 2007-12-29 įsakymu Nr. D1-717 „Dėl Medžių ir krūmų veisimo, vejų ir gėlynų įrengimo taisyklių patvirtinimo“.

37. Želdynai ir želdiniai nuo ligų ir kenkėjų saugomi vadovaujantis Aplinkos ministro patvirtintomis Želdynų ir želdinių sanitarinėmis apsaugos taisyklėmis.

38. Fiziniai ir juridiniai asmenys, valantys gatves, šaligatvius, aikštes ir skverus, privalo nepilti ir nelaikyti ant žaliųjų plotų, gėlynų, krūmų ir medžių sniego su žvyru ir druska, žvyro, įvairių chemikalų, taip pat nuo gatvių, skverų nuvalomų nešvarumų ir žemių. Vadovautis 2016-02-25 Širvintų rajono Savivaldybės tarybos sprendimu Nr. I-58 patvirtintomis „Širvintų rajono aplinkos tvarkymo ir švaros taisyklėmis“.

39. Fiziniai ir juridiniai asmenys, vykdantys medžių ir krūmų (išskyrus augančių privačioje žemėje) priežiūros darbus, vadovaujasi Respublikos Aplinkos ministro 2008-01-18 įsakymu Nr. D1-45 „Medžių ir krūmų priežiūros, vandens telkinių, esančių želdynuose, apsaugos, vejų ir gėlynų priežiūros taisyklėmis“.

40. Fiziniai ir juridiniai asmenys, veisiantys medžius ir krūmus, parenkantys vejų žolių ir gėlių asortimentą ir įrengiantys vejas ir gėlynus Savivaldybės želdynuose (išskyrus privačioje žemėje ir privačiose namų valdose), turi vadovautis Aplinkos ministerijos patvirtintomis Medžių ir krūmų veisimo, vejų ir gėlynų įrengimo taisyklėmis.

IX. DRAUDIMAI BENDROJO NAUDOJIMO ŽELDYNuose

41. Atskiruosiuose, priklausomuosiuose želdynuose, želdiniai ir želdynai tvarkomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro 2008-01-29 įsakymu Nr. D1-62 „Dėl Atskirųjų želdynų apsaugos ir tvarkymo pavyzdinio reglamento ir Priklausomųjų želdynų apsaugos ir tvarkymo pavyzdinio reglamento patvirtinimo“.

42. Atskiruosiuose želdynuose draudžiama:

42.1. sodinti:

42.1.1. teršiančius aplinką žiedadulkėmis, žiedynais ir vaisiais medžius ir krūmus, išskyrus apsauginės ir ekologinės paskirties atskiruosius ir mokslinės paskirties želdynus;

42.1.2. intensyviai plintančius šaknų atžalomis augalus, išskyrus apsauginės ir ekologinės paskirties atskiruosius ir mokslinės paskirties želdynus;

42.2. vykdyti želdinių kirtimą, persodinimą ar kitokį pašalinimą augalų vegetacijos metu;

42.3. fiziniams ir juridiniams asmenims savavališkai sodinti, persodinti, genėti, kirsti ar kitaip šalinti želdinius;

42.4. kirsti, laužyti ar kitaip žaloti (kalti vinis, tvirtinti reklaminius skydus ir kt.) medžius, krūmus, jų šakas, skinti lapus, žiedus, vaisius, pažeisti šaknis, trypti pomedį;

42.5. leisti iš medžių sulą, pjaustinėti medžio žievę, daryti kitus mechaninius medžio pažeidimus;

42.6. kabinti ant medžių elektros laidus, elektros lempučių girliandas, sūpuokles, virves ir kita;

42.7. mindžioti gėlynus, vejas;

42.8. važinėti sportinėmis ir bevariklio transporto priemonėmis, išskyrus takus;

42.9. be leidimo važiuoti motorinėmis transporto priemonėmis, kur neįrengta kieta danga;

42.10. statyti motorines transporto priemones ne tam skirtose vietose, ant neuždengtų specialiomis grotelėmis pomedžių;

42.11. plauti visų rūšių transporto priemones;

42.12. deginti atliekas, lapus, šakas, kūrenti laužus ne tam skirtose vietose;

42.13. be leidimo statyti palapines, laikinus statinius, reklaminius skydus;

42.14. ganyti gyvulius;

42.15. gaudyti ir naikinti paukščius, žvėris, smulkiąją fauną, ardyti skruzdėlynus;

42.16. pilti šiukšles, buitines atliekas, pakuotes, sugrėbtus lapus, sniegą (išskyrus neužterštą druskomis ir nukastą nuo želdyne esančių takų) ir kt.;

42.17. valyti sniegą nuo stogų, neapsaugojus želdinių;

42.18. sandėliuoti statybines ir kitas medžiagas, prekių atsargas ir tarą;

42.19. žaisti sportinius žaidimus tam nepritaikytose vietose.

43. Atskiruosiuose želdynuose draudžiama vykdyti kirtimus poilsio sezono metu, išskyrus stichinių arba biotinių veiksnių sudarytus medynus, avarinius medžius.

44. Miesto ar miestelio soduose draudžiama sodinti želdinius su nuodingais vaisiais ar kitomis augalo dalimis, želdinius su valgomais vaisiais ir su dygliuotomis šakutėmis ar lapais.

45. Be Savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos ir aplinkosaugos skyriaus raštiško leidimo ar suderinimo fiziniams ir juridiniams asmenims draudžiama savavališkai sodinti, persodinti ir be genėti, kirsti ar kitaip pašalinti želdinius Širvintų rajono savivaldybės administracijai teisiniams reguliavimui priklausančiose žemės teritorijose.

46. Kapinėse (individualiose kapavietėse) draudžiama sodinti:

46.1. plačiomis lajomis, teršiančiais žiedynais ar vaisiais aplinką medžius ir krūmus;

46.2. plintančių šaknų atžalomis rūšių augalus;

46.3. plačią paviršinę šaknų sistemą turinčių, neatsparių vėjovartai rūšių (eglių ir kt.) medžius, neskaitant žemaūgių formų;

46.4. greitai augančių, trumpaamžių, brandžiame amžiuje keliančių pavojų rūšių medžius.

47. Kolumbariumų teritorijų želdynuose rekomenduojama:

47.1. auginti svyruoklines, rutuliškas, koloniškas, žalsvų ir melsvų spalvų lapais ar spygliais medžių ir krūmų dekoratyvines formas;

47.2. vengti skėstašakių, stačiašakių, suktašakių, skiauterėtųjų, karpytalapių, margaspyglių ar margalapių, geltonspyglių ar geltonlapių medžių ir krūmų dekoratyvinių formų.

X. ŽALIŲJŲ ATLIEKŲ TVARKYMAS

48. Želdinių tvarkytojai želdinių tvarkymo metu susidarančias ir atskirai surinktas žaliąsias atliekas iš valstybei priklausančių žemės teritorijų, turi pristatyti į organinių atliekų kompostavimo aikštelę, esant galimybei dalį medžių lapų paskleisti po lajomis kaip organinę trąšą.

49. Individualių valdų savininkai skatinami kompostuoti žaliąsias atliekas savo privačių valdų teritorijose.

XI. VISUOMENĖS INFORMAVIMAS

50. Savivaldybės administracija įstatymų nustatyta tvarka, kasmet informuoja visuomenę, kai numatomi vykdyti želdynų tvarkymo, kūrimo, medžių ir krūmų kirtimo (apie gautas lėšas už leidimus

atlygintiniems medžių kirtimams) medžių persodinimo, kitokio naikinimo darbai ar keičiama žemės sklypo, kuriame auga želdiniai, pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis ar žemės sklypo naudojimo būdas, apie panaudotas lėšas želdiniams ir želdynams tvarkyti.

51. Savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos ir aplinkosaugos skyrius teikia fiziniams ir juridiniams asmenims informaciją medžių ir krūmų sodinimo, kirtimo, genėjimo, perkėlimo klausimais.

52. Savivaldybė užtikrina želdynų ir želdinių inventorizacijos, jų būklės stebėsenos bei kitų su želdynais ir želdiniais susijusių duomenų viešumą.

53. Supažindina visuomenę su Želdynų ir želdinių tvarkymo, želdynų kūrimo ir želdinių veisimo programa, želdynų ir želdinių būklę keičiančiais projektais.

XII. LĖŠŲ, REIKALINGŲ ŽELDYNAMS IR ŽELDINIAMS APSAUGOTI, TVARKYTI IR VEISTI, SKYRIMO TVARKA

54. Lėšos reikalingos, želdynams ir želdiniams apsaugoti, tvarkyti, želdynams kurti ir naujiems želdiniams veisti, skiriamos ir naudojamos vadovaujantis Širvintų rajono savivaldybės tarybos sprendimu. Lėšos skiriamos diferencijuotai pagal skirtingus želdynus: parkus, skverus, žaliąsias jungtis, gatves, kapines, daugiabučių namų teritorijas, švietimo įstaigas.

55. Lėšos skiriamos:

55.1. medžių ir krūmų priežiūrai (medžių ir krūmų laistymas, tręšimas, dirvožemio purenimas, mulčiavimas, medžių ir krūmų šiltinimas, genėjimas, apsauga nuo ligų ir kenkėjų, kiti medžių ir krūmų priežiūros darbai);

55.2. vejų priežiūrai;

55.3. gėlynų priežiūrai;

55.4. želdynų tvarkymo ir kūrimo projektams rengti;

55.5. želdynų kūrimo ir želdinių veisimo darbams atlikti;

55.6. kas dešimt metų skiriamos lėšos želdynų ir želdinių inventorizavimui atlikti;

55.7. atlikti atskirtųjų želdynų žemės sklypų kadastrinius matavimus ir įrašyti į Nekilnojamojo turto registrą.

XIII. TAISYKLIŲ KONTROLĖ IR ATSAKOMYBĖ UŽ JŲ PAŽEIDIMUS

56. Šių taisyklių laikymosi kontrolę užtikrina Širvintų rajono savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos ir aplinkosaugos skyrius, Vilniaus regiono Širvintų rajono aplinkos apsaugos departamento darbuotojai, Širvintų rajono policijos komisariato pareigūnai pagal savo kompetenciją.

57. Fiziniai ir juridiniai asmenys, pažeidę šių taisyklių reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

XIV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

58. Šios taisyklės gali būti keičiamos, papildomos ir panaikintos Širvintų rajono savivaldybės tarybos sprendimu.

59. Pasikeitus šiose taisyklėse nurodytiems teisės aktams, arba juos panaikinus, galioja patvirtinti naujos redakcijos dokumentai.
